

ROMSLIG

Sandnes
- i sentrum for
framtiden

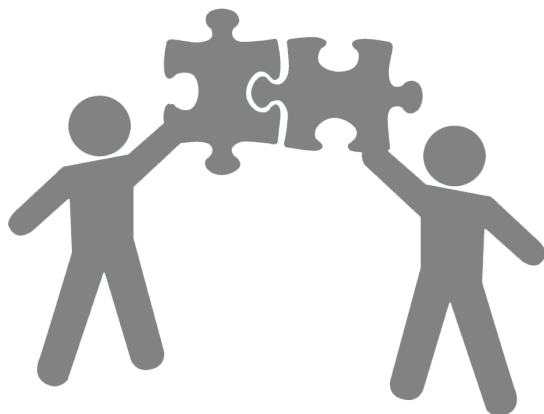
Hommersåk sett mot vest, nordvest, 2016

Foto: Woldcam/Sandnes kommune

Rapport, medvirkning i lokalsentre

En del av arbeidet bak ny Kommuneplan for Sandnes 2019-2035

Innledning

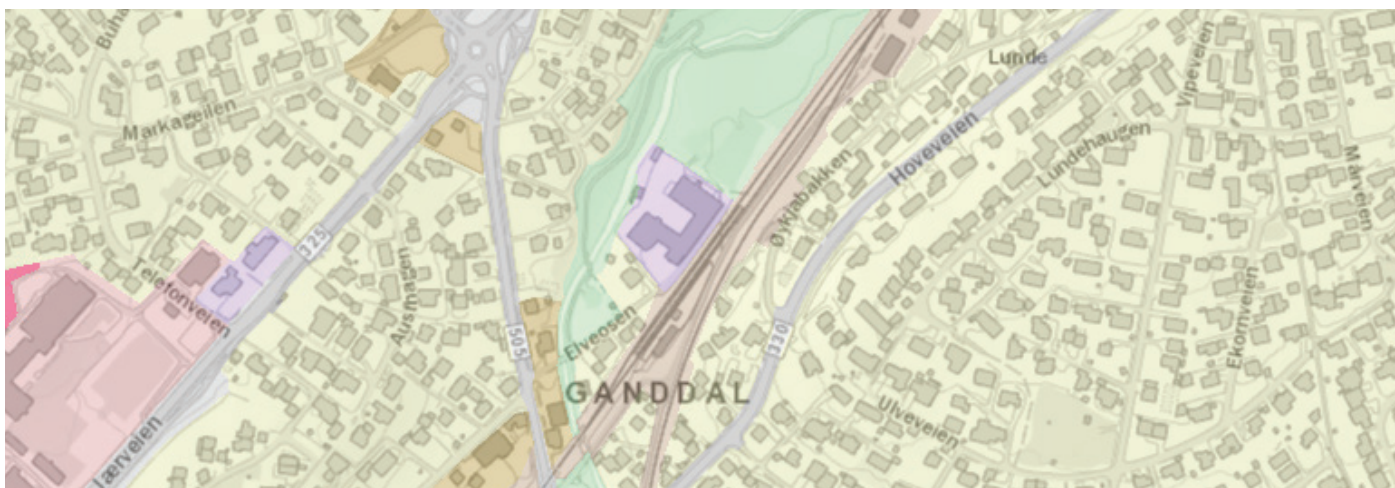

Illustrasjon, arealplanlegging

Som grunnlag for ny kommuneplan var det behov for å gå gjennom og vurdere senterstrukturen i Sandnes kommune, samt utrede hvilke funksjoner de ulike sentrene skal ha (jf. planprogram).

Utredningen har tatt utgangspunkt i mulighetsstudiene som er gjort innenfor fortetting og transformasjon og grøntstruktur i bebygde områder, lokal transport- og mobilitetsplan, handelsanalyse og medvirkningsopplegg i de 4 bydelene.

Denne rapporten omhandler medvirkningsopplegget og innspillene som kom inn, samt hvordan dette håndteres videre inn i kommuneplanforslaget.

Hvorfor valgte vi disse bydelene?

Illustrasjon, arealplanlegging

Rådmannen valgte ut 4 lokalsentre: Ganddal, Hommersåk, Hana/Vatnekrossen, Figgjo. Det var ulike begrunnelser for hvorfor disse ble prioritert i denne kommuneplanrulleringen:

Hommersåk har lenge ventet på tydelige strategier for utvikling av sentrum.

Med bakgrunn i det arbeidet som er gjort i forbindelse med nå avbrutt sentrumsplanarbeid vil man legge strategier for utvikling av Hommersåk på et overordnet nivå. Viktige problemstillinger er avgrensning av sentrum og fortetningsmuligheter.

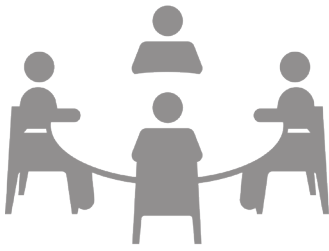
Ganddal er valgt fordi det legges opp til store endringer i dette området på grunn av fremtidig dobbeltspor og evt flytting av stasjon, vendesport til jernbanen, samt ønske om fortetting inn mot jernbanestasjonen. Store veiprosjekter i nærområdet kan føre til endret trafikkmønster i lokalsenteret, og dette kan gi muligheter for utvikling av sentrum.

Figgjo er i endring ved at ny skole skal bygges ved Figgjohallen, og eksisterende tomt langs elven blir frigjort. Samtidig planlegges store veiprosjekter i nærområdet som kan påvirke sentrum. Alternativ lokalisering av sentrum må vurderes.

Vatnekrossen/Hana er foreløpig endepunkt for bussvei linje C, og det er nødvendig å vurdere fremtidig utvikling, størrelse på senterområdet og funksjoner her. Avstand til Sandnes sentrum, omfang av handle og ny bussvei er viktige tema mht Vatnekrossen.

Hvordan var opplegget for medvirkning?

Ikoner hentet fra newdesignfile.com (venstre ikon) og Noun Project (høyre ikon)

For å komme i kontakt med folk flest i de 4 bydelene valgte vi å både lage en nettbasert spørreundersøkelse og arrangere medvirkningsverksted i bydelenes offentlige bygg. Totalt fikk vi mye oppmerksomhet men medvirkningsverkstedene var dessverre noe sparsomt besøkt.

På medvirkningskveldene møtte mellom 8-27 personer og gjennomførte et todelt opplegg, både med innledning til gjeldende kommuneplan og situasjon samt en del der de lokale innbyggerne verdsatte bydelen sin med å lage ei verdirose.

Nettundersøkelsen hadde hele 1245 svar og en bred gruppe lokale innbyggere svarte. Sammen utgjorde medvirkningskveldene og nettundersøkelsen en god bakgrunn for arbeidet med senterstruktur i ny kommuneplan 2019-2035.

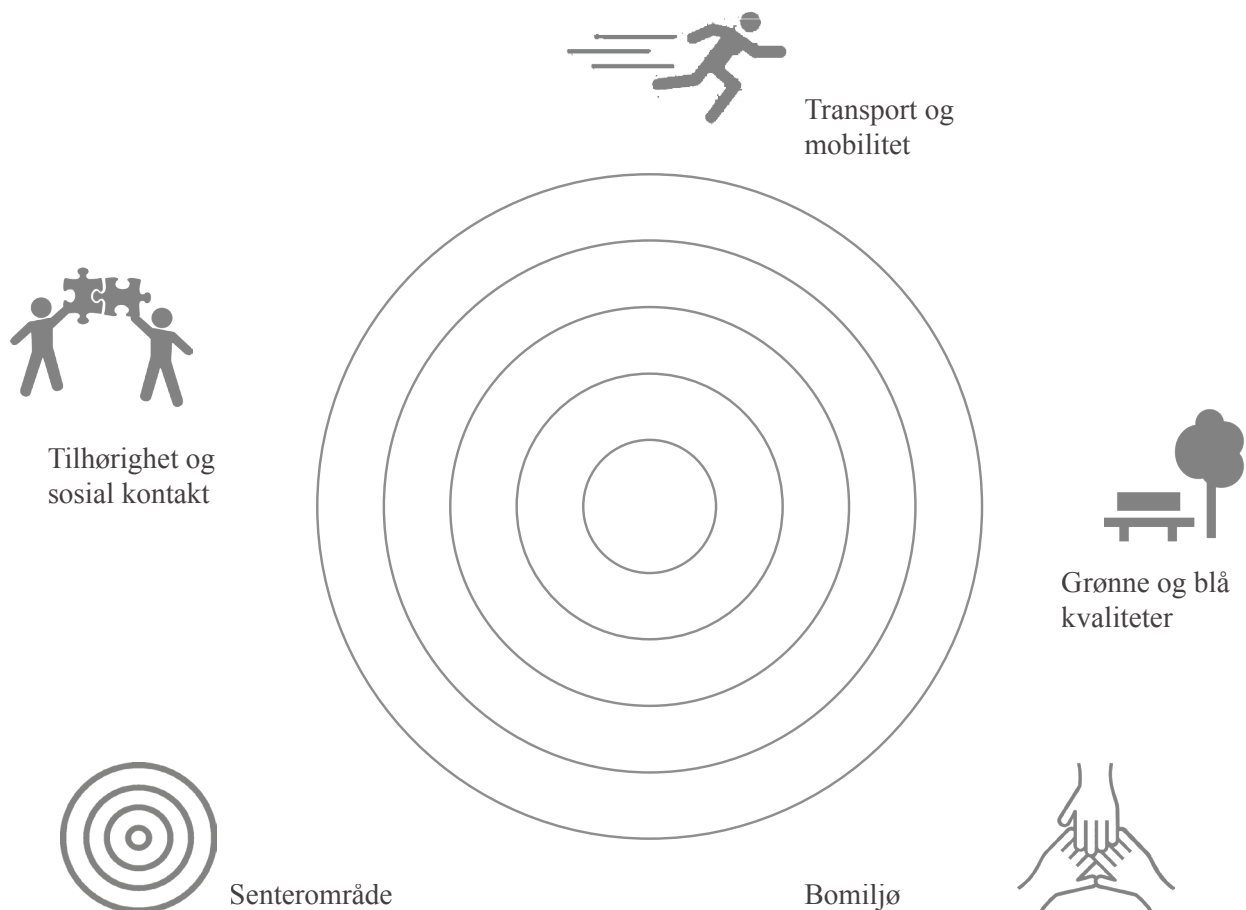
Foto, verdirose utfylles på medvirkningsverksted på Hommersåk

Medvirkningsverksted

Vi samarbeidet tett med de lederne i de 4 bydelsutvalgene og arrangerte medvirkningskvelder på lokale skoler eller andre samlingslokaler i bydelen. På disse medvirkningskveldene orienterte vi kort om bakgrunn og opplegg for kvelden.

Mellom 8 og 27 deltakere kom og gav oss sine lokale innsikter og meninger om videre utvikling. Disse meningene kom både i form av utsagn, men også i tegninger på roseskjema/verdiroser etter stedskvalitet. Under forklares dette.

Illustrasjonen over viser kategoriene og vi ba deltakerne fylle ut ei “verdirose” der et punkt på sirklene var verdsettingen av hvordan det fungerte i deres hverdag. De ytterste punktene viste der deltakerne var fornøyd og de innerste punktene viste hvor kategorien kan bli bedre i bydelen.

På de neste sidene om de 4 bydelene vil du se ferdig utfylte verdiroser. I slutten av rapporten sammenstilles de 4 verdirosene og forskjeller kommenteres.

Nettundersøkelse

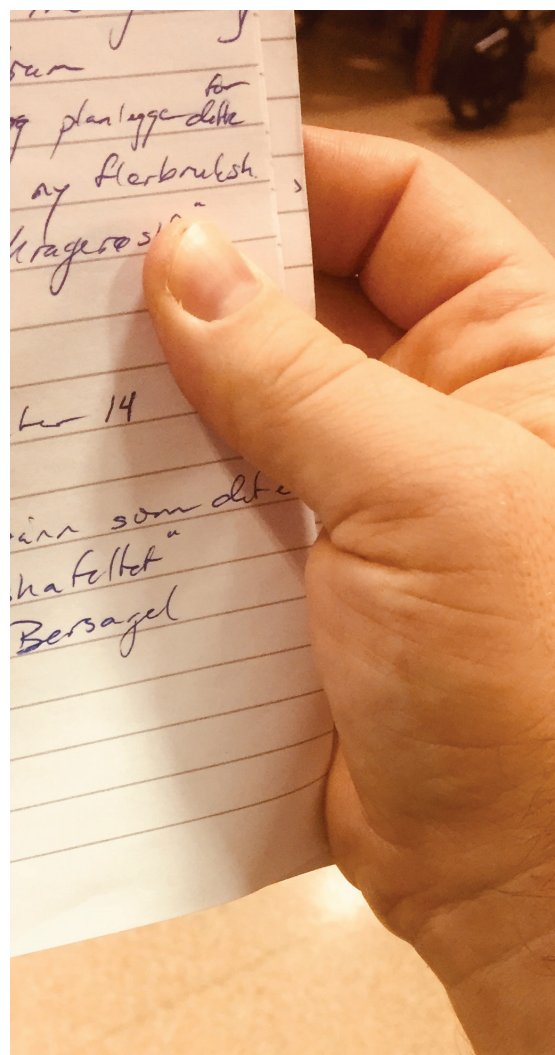
Nettbaserte undersøkelser sett i kombinasjon med sosiale medier virket som en spennende måte å komme i kontakt med lokalbefolkninga på. Vi valgte nettsida www.surveymonkey.com.

Vi samarbeidet med de 4 bydelstutvalgene med å spre nettundersøkelsen på nettet. I tillegg satte vi opp plakater og spredde brosjyrer sentralt i bydelene og drev med noe oppsøkende virksomhet (ungdomsskoler, lokale butikker og eldresentre). Noen av ungdomsskolene sendte ut lenke til undersøkelsen i sms-melding til ungdommer og foreldres telefoner.

Nettundersøkelsen ble også spredt på kommunens Facebook-side og på Sandnes Ungdommens Bystyres (SUB) sine sider på Facebook, dette hadde samla sett en veldig god effekt.

Eksempel på brosjyre med informasjon om medvirkningsverksted og nettundersøkelse

Bilde, notater fra besøk på eldresentre

Medvirkningsverksted

Vi møtte en del av innbyggerne på kafeen i Figgjohuset mandag 6. november 2017.

Møtet kunne nok vært bedre annonsert, men det kom likevel flere konkrete innspill.

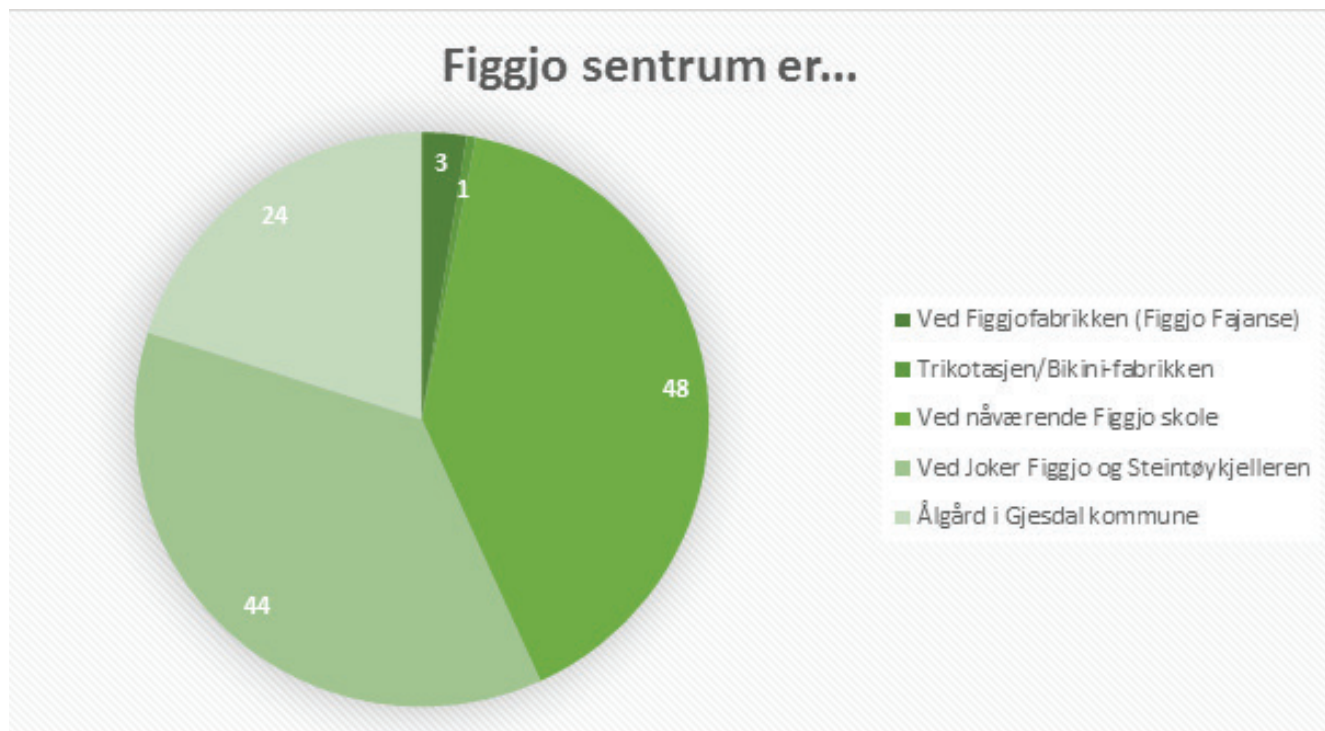
I tillegg ble lokalsenterets funksjon kartlagt ved å tegne punkter på verdirosa (se over). Et sentralt innspill var at forhold for transport og mobilitet ikke er bra (se blå figur over).

Friluftsområder og gangforbindelser var viktig. Eksempler på satsninger var å opparbeide den gamle bade-plassen, oppgradere gangsti ved turområdene til Figvedtjørna samt å få flere bruer over Figgjoelva. Folk vi møtte på Figgjo vil også ha et noe mer variert botilbud og aktivitetstilbud, og konkret ble det spurt etter helsestasjon/legesenter, eldreboliger og noe for ungdommen på Figgjo.

Nettundersøkelse, 10. november til 15. desember 2017

167 personer fra Figgjo svarte på medvirkningsundersøkelsen. Om lag 12 prosent av de som svarte er under 20 år gamle, 56 prosent er i alderen 20 til 39 år, og 32 prosent er over 40 år.

Deltakerne i undersøkelsen peker spesielt på området rundt Figgjo skole og området rundt Jokerbutikken som sentrum i bydelen. Stedene hvor deltakerne vanligvis møter kjente i Figgjo er hjemme, i matbutikken og ved idrettsplassen.

Utsnitt fra nettundersøkelsens spørsmål.

De viktigste innspillene fra Figgjo

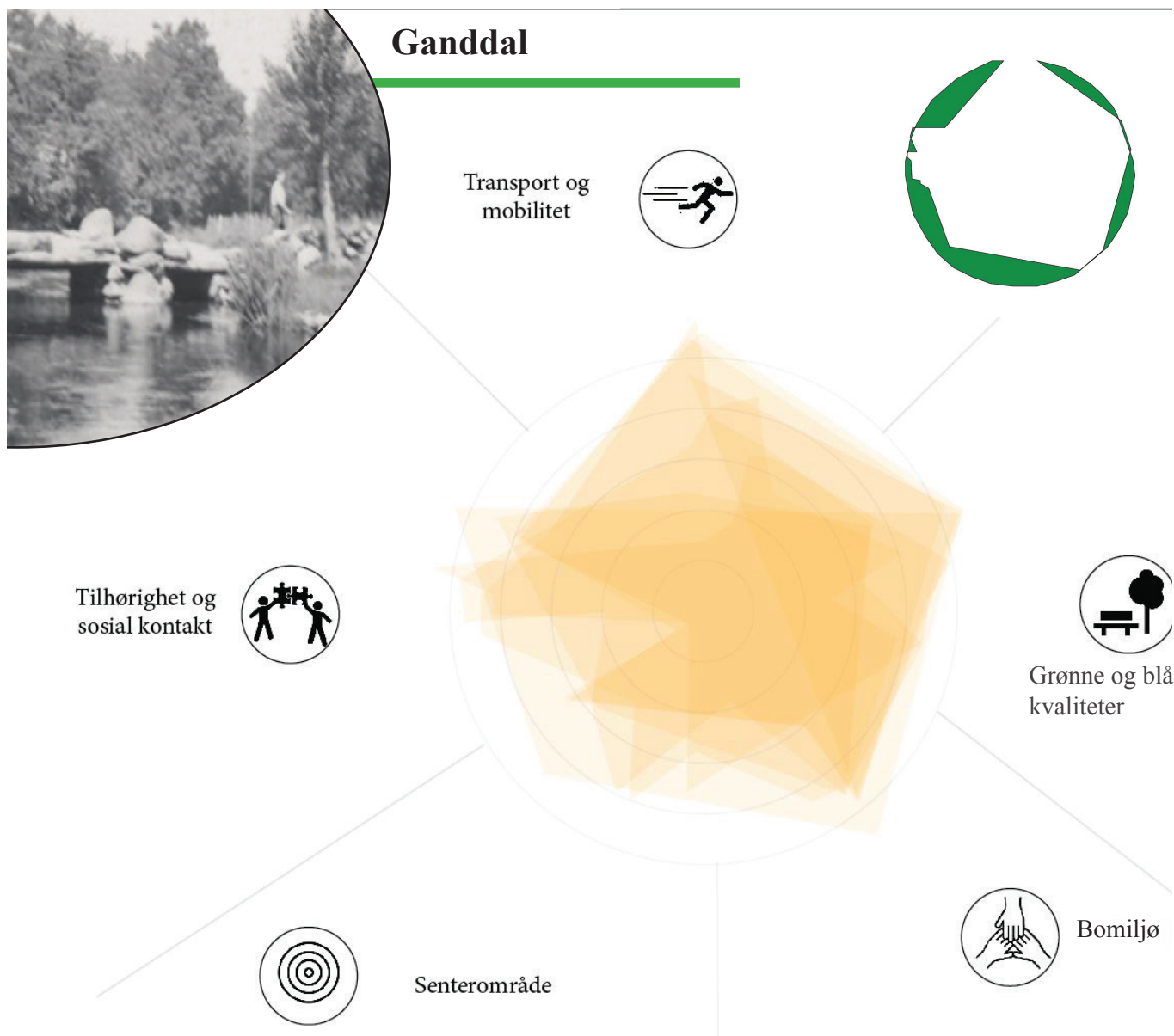
Hva tar vi med oss fra Figgjo? Det viktigste temaet var et noe mer variert boligtilbud (f.eks. eldreboliger), aktivitet i Figgjo sentrum (gjerne for ungdommene) og opprusting av turområdene til bydelen.

I tillegg fikk vi tilbakemelding på at Figgjo sentrum er langs Figvedveien. Fra nettet lærte vi at flere vil ha flere offentlige tilbud (f.eks. barnehage, elektriske bysykler og hurtiglader for elbil).

Det kom også mange konkrete meninger om den gamle skoletomta, det ble foreslått både eldresenter, svømmehall, lekeplass og “noe for ungdom”.

Dette tar vi med oss i arbeidet med kommuneplanen!

Medvirkningsverksted

En god del folk fra Ganddal fant veien til Ganddal skole og personalrommet den 7. november. Her bydelssutvalget og vi på Samfunnsplan et medvirkningsverksted. Også dette møtet kunne nok vært bedre annonsert i lokalområdet eller på digitale medier, men vi fikk likevel mye utbytte av denne kvelden. Lokalsenterets funksjon ble kartlagt ved å tegne punkter på verdirosa (se over). Et tydelig innspill var at senterområdet og tilhørighet/sosial kontakt kunne bli bedre (se grønn figur over).

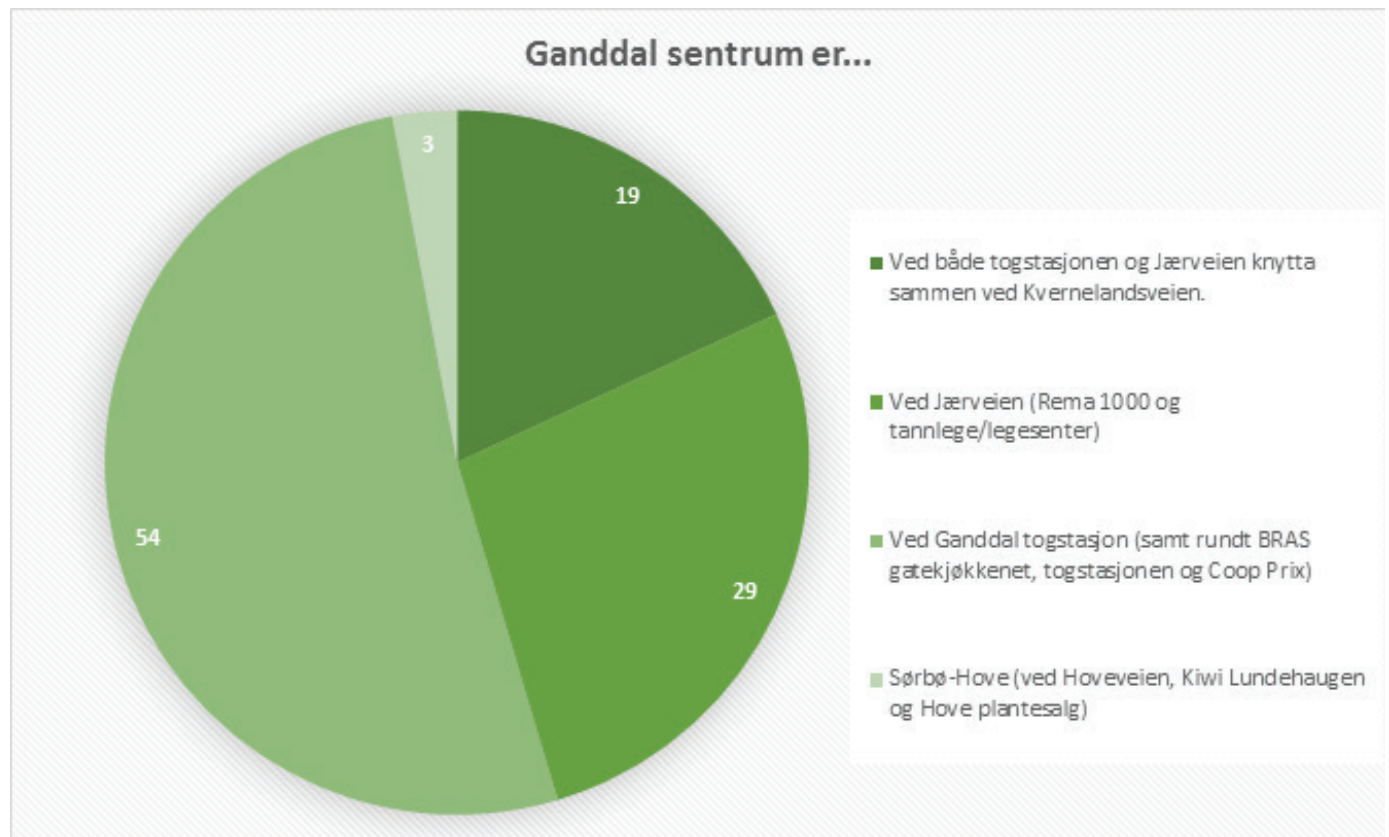
Et tydelig tema var trafiksikkerhet og forholdene for skolebarn og myke trafikanter.

Mange på Ganddal er lei av tungtrafikken - og ser frem til bedring. Miljøgate i Lundegeilen og Kvernlandsveien var noen av forslagene på endring i Ganddal lokalsenter. I tillegg ble det etterlyst bedre sammenheng mellom grøntområder (f.eks. opparbeide "Stasjonsmarka" som park) og at ny bebyggelse ikke må bli for høy og tett.

Nettundersøkelse, 10. november til 15. desember 2017

I Ganddal bydel svarte 263 personer på medvirkningsundersøkelsen, og av disse er 18 prosent under 20 år, 36 prosent er mellom 20 og 39 år og 46 prosent er over 40 år gamle.

De som har svart på undersøkelsen trekker i hovedsak fram området rundt togstasjonen som sentrum i Ganddal, men også området ved Jærveien fremheves. Deltakerne møter oftest kjente ved matbutikk, i hjemmet og ved turområde når de møtes i bydelen.

Utsnitt fra nettundersøkelsens spørsmål.

De viktigste innspillene fra Ganddal

Hva tar vi med oss fra Ganddal? Det klareste er at trafikkbildet må endres - og at myke trafikanter ikke har trygge eller gode forhold på veiene gjennom Ganddal. En åpning av tverrforbindelsen Fv505 er tydelig etterlengtet. Fra nettundersøkelsen har vi i tillegg innspill om gode møteplasser for uformelle/uorganiserte treff og bedre kollektivtilbud (nattbuss til Ganddal og X-ruter til Forus).

Generelt merket vi oss også at det er god oppslutning om et sentrum for bydelen ved togstasjonen, men at det må stilles krav til bebyggelsen slik at den ikke blir for høy og gir ulemper for området.

Dette tar vi med oss i arbeidet med kommuneplanen!

Hana

Medvirkningsverksted

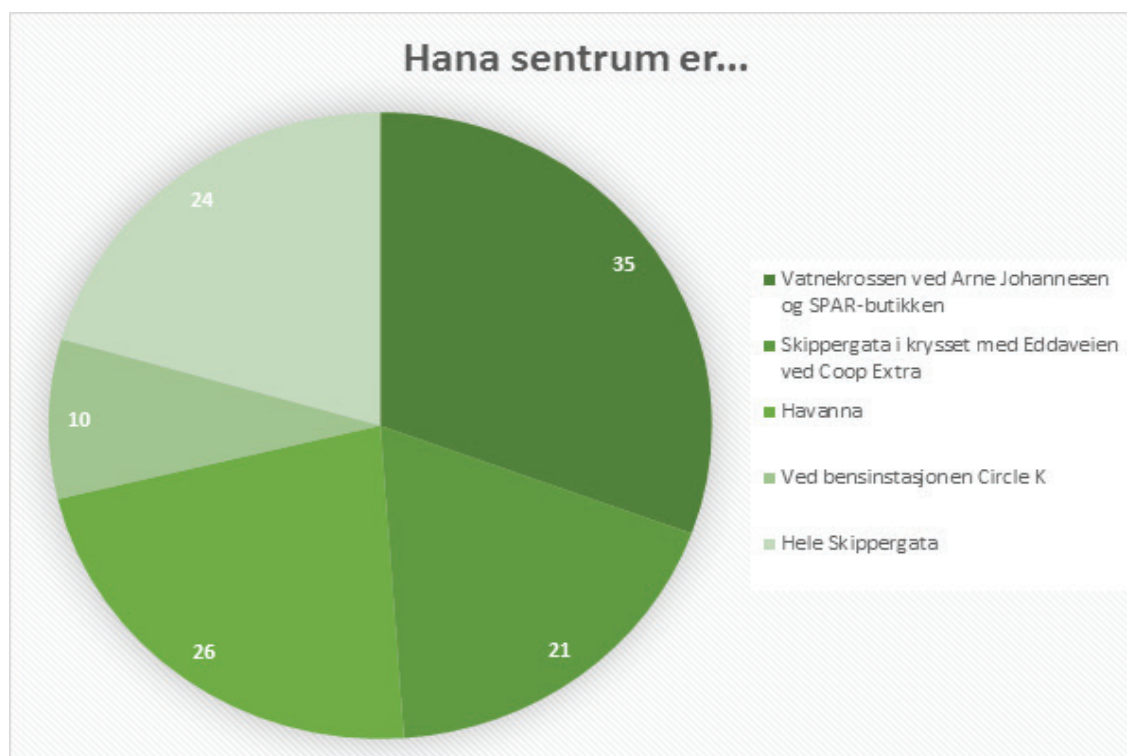
Mange på Hana fant veien til Hana skole og personalrommet der det ble arrangert medvirkningsverksted den 15.11. Bydelsutvalget og Samfunnsplan samarbeidet om dette arrangementet - og vi fylte nesten opp lokalet med engasjerte innbyggere. Lokalsenterets funksjon ble kartlagt ved å tegne punkter på verdirosa (se over). Tydelige innspill på at tilhørighet/sosial kontakt og senterområdet ikke var bra nok (se gul figur over).

Et helt sentralt tema var bekymring knytta til Skippergata i forbindelse med ny bussvei til Vatnekrossen. Dette var ikke et planlagt tema denne kvelden, men temaet kollektivtrafikk og mobilitet i hverdagen var fremme i panna hos alle. Mange påpekte at utviklingen av kollektivtilbudet må ikke gå på bekostning av eksisterende infrastruktur. I tillegg ble det drøftet steds kvalitet samt aktiviteter for barn og ungdom. Hallen ved Hana skole har ikke kapasitet og et nytt bydelshus er ønska. Også gatebaserte forretninger og bedre lekeplasser ble trukket frem.

Nettundersøkelse, 10. november til 15. desember 2017

199 personer fra Hana besvarte undersøkelsen. Av de som svarte var 26 prosent under 20 år, 24 prosent var mellom 20 og 39 år og 50 prosent over 40 år.

Deltakerne gir ikke et entydig svar på hvor sentrum av Hana bydel er, men fordeler seg relativt jevnt over flere alternativer. Vatnekrossen, Skippergata og Havanna er de vanligste svaralternativene. Flertallet møter kjente i hjemmet når de treffes i Hana, og mange møtes også ved matbutikken.

Utsnitt fra nettundersøkelsens spørsmål.

De viktigste innspillene fra Hana

Hva tar vi med oss fra Hana? Som på Ganddal, sterkt engasjement for lokale veier og hverdagsmobilitet - men med en annen vinkling. Hana er mye tettere på Sandnes sentrum men er også mer spredt enn hva andre bydeler er, og dette prega innspillene og hva vi lærte.

Det er et behov for nye sentrumsareal, men ikke så store som er avsatt i gjeldende kommuneplans arealdel. Nye bygg med næring må kombineres med leiligheter over, slik at det unngås kjøpesentre som ikke gir noe tilbake til gateplan på Hana. Dette og behovet for fritidstilbud/bydelshus/bedre lekeplasser ble notert fra medvirkningsverkstedet.

I nettundersøkelsen ble mye av dette bekrefta - men det kom i tillegg ønske om flere matbutikker + andre forretninger og bedre møteplasser.

Hommersåk

Medvirkningsverksted

Noen engasjerte Riskabuer fant veien til Riska ungdomsskole og personalrommet der det ble arrangert medvirkningsverksted den 15.11. Bydelsutvalget og Samfunnsplan samarbeidet om dette arrangementet - og selv om vi ikke fylte opp lokalet, var temperaturen i diskusjonen der. Arrangementet burde blitt annonsert tydeligere og bedre lokalt og digitalt. Lokalsenterets funksjon ble kartlagt ved å tegne punkter på verdirosa (se over). Tydelige innspill på bl.a. at senterområdet ikke var bra nok (se rød figur over).

En god del prat om Hommersåk som sentrum kom fram denne kvelden. Vi noterte oss sterkt engasjement for hvordan lokalsenteret skal fungere etter bomringen kommer. Kanskje flere vil handle på Hommersåk i stedet for på veien til jobb? Vi fikk også tydelige tilbakemeldinger på at hurtigbåten til Stavanger ikke har gunstige avgangstider for folk som ikke arbeider på kontor. Hvis båten gikk oftere og ikke bare i rushtiden ville enda flere tatt båten mente flere.

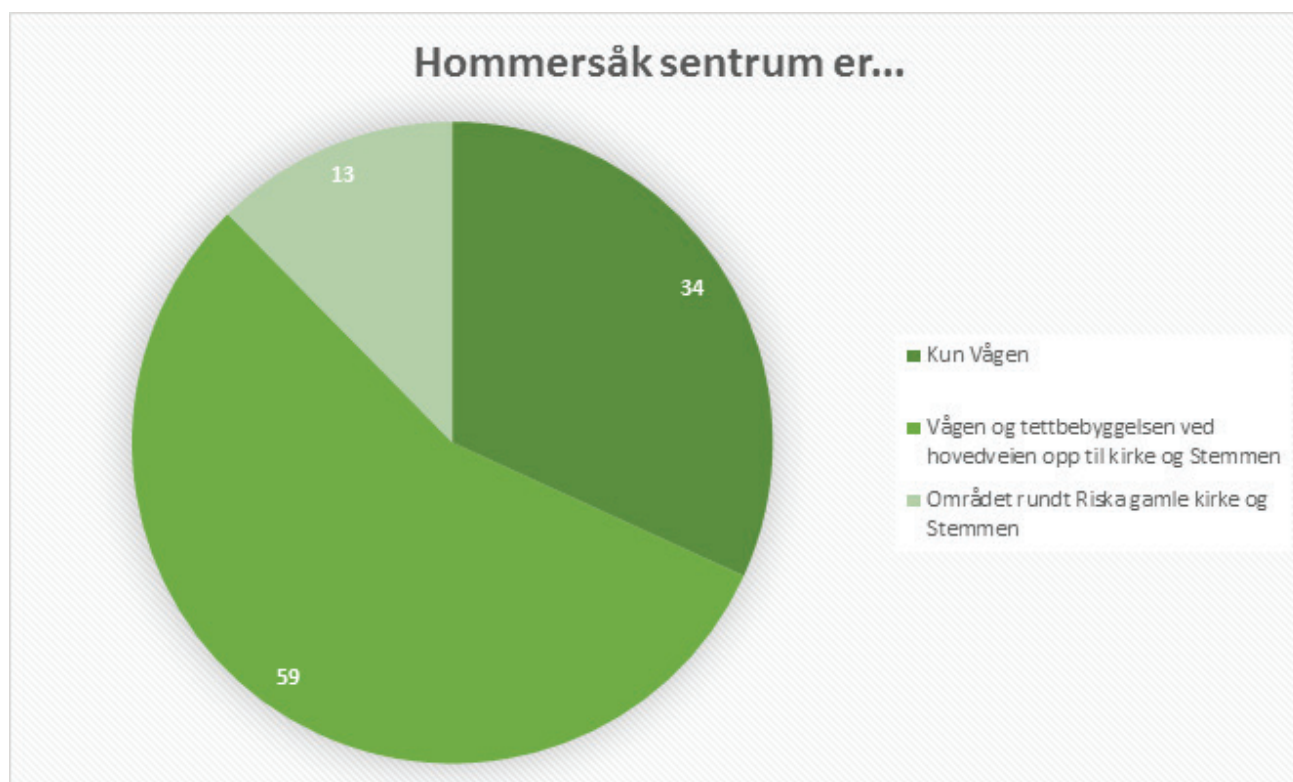
Turområdene og fritidstilbudet til barn var også tydelige temaer denne kvelden. Bl.a. ble det diskusjon om organisert aktivitet i regi av idrettslag og andre sett i sammenheng med behovet for uformelle møteplasser, som ikke tilhører idrettslag eller menighet.

Nettundersøkelse, 10. november til 15. desember 2017

Fra Riska bydel deltok 616 personer i medvirkningsundersøkelsen, og aldersfordelingen på deltakerne er 7 prosent under 20 år, 46 prosent fra 20 til 39 år, og 47 prosent over 40 år.

De som har svart på undersøkelsen trekker fram området rundt Vågen og tettbebyggelsen ved hovedveien som sentrum i Hommersåk. Flertallet møtes i hjemmet når de treffer kjente i bydelen, men mange møtes også ved matbutikken og ved turområde.

Utsnitt fra nettundersøkelsens spørsmål.

De viktigste innspillene fra Hommersåk

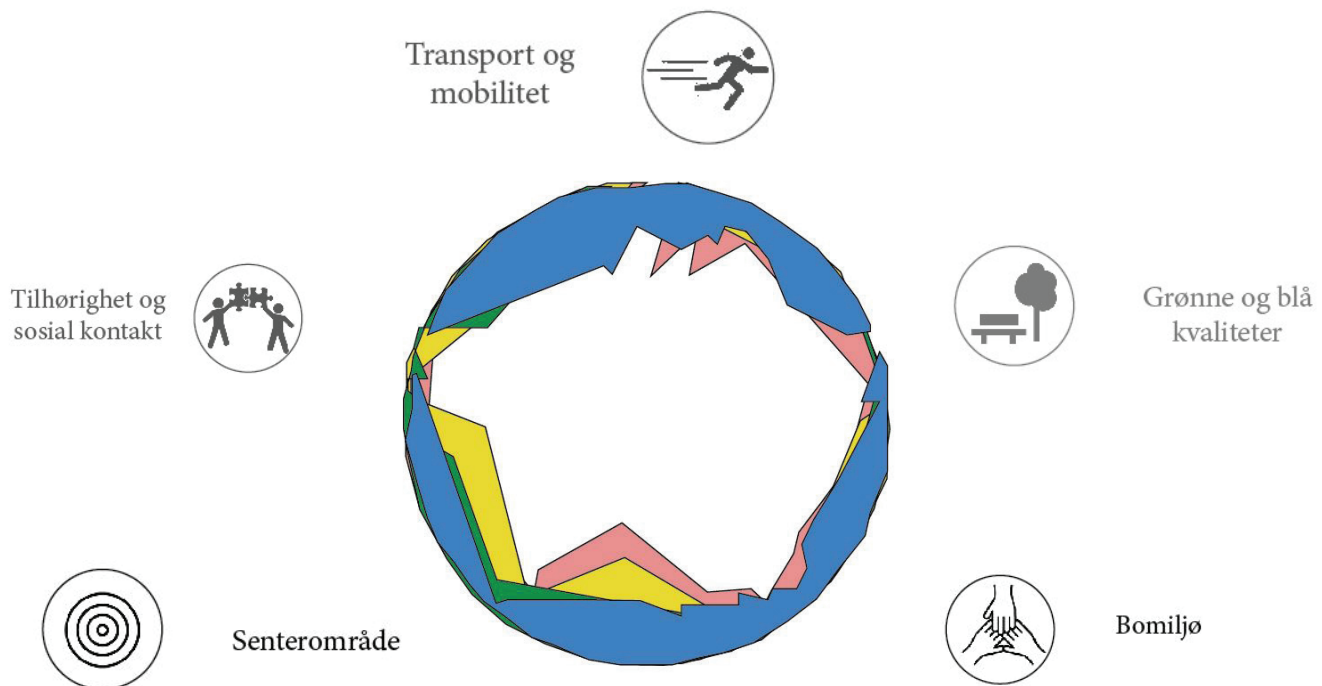
Hva tar vi med oss fra Hommersåk? Vi lærte at det er mye engasjement på Hommersåk.

På nettundersøkelsen var faktisk over halvparten av svarene fra Riska bydel/Hommersåk. Hva skal skje med sentrum i Hommersåk - og skal grensa utvides sørover til å ta med Stemmen og butikkene på sørsida her?

Samlet oppsummering

Nettundersøkelsen og medvirkningsverkstedene hadde flere sammenfallende funn og innspill til arbeidet med senterstruktur. Men det er tydelig at strukturen, størrelsen og lokal kultur i bydelene spiller inn på hva som er viktig - og hvilke behov som kommer fram. For eksempel at Ganddal som har togstasjon er mer fornøyd med kollektivtilbudet enn Figgjo som ikke har togstasjon.

Under vil vi trekke fram fellestrekk på de 4 bydelssentrene/lokalsentrene. Vi lærte både på de arrangerte medvirkningsverkstedene og i nettundersøkelsen at det er sterkt engasjement for funksjoner og tilbud i folks hverdag og for bydelens senter.

Alle bydelene er samstemte om at møtestedet er den lokale matbutikken og det som verdsettes høyest er turområdene i bydelen. Dette er interessant sett i sammenheng med det neste, tydelige funnet.

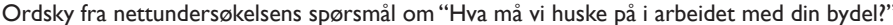
Vi spurte hva som var ønska, hvilke tilbud og funksjoner trengs? Da kommer det tydelig frem at møteplasser, bedre kollektivtrafikk, flere butikker og offentlige tjenester i bydelen er ønska.

Figuren over med 4 ulike farger viser hva som mangler eller kan bli bedre. Når “verdirosene” ble tegna på medvirkningsverkstedene var det verdien som ble kartlagt. I etterkant har vi sett på “hva som er igjen til toppverdi”, og kan lære at Hommersåk og Hana kan få et senterområde som fungerer bedre. Vi lærer også at møtesteder og fritidsaktiviteter er viktig for Hana bydel, fordi dette peker seg ut sett i forhold til de andre bydelene. Dette siste med møtesteder er kanskje forståelse for Hana, som nok er den bydelen med størst utstrekning av de 4.

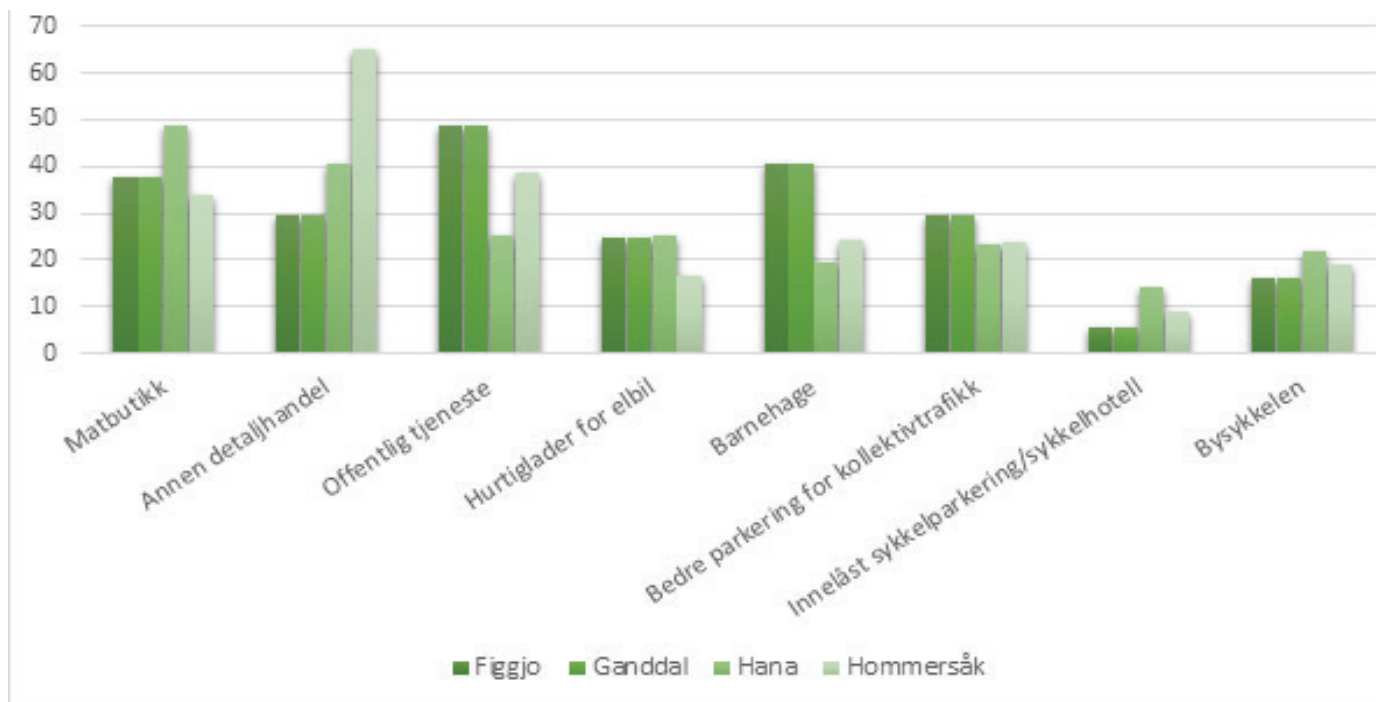
På Figgjo er det ikke så bra forhold for transport og mobilitet, også på Hommersåk er dette tydelig. De samme 2 bydelene har også noen mangler på bomiljø, dette tar vi med oss som et innspill.

Alle 4 bydelene er samstemte på at grønne og blå kvaliteter er tilfredsstillende, det mangler ikke særlig her.

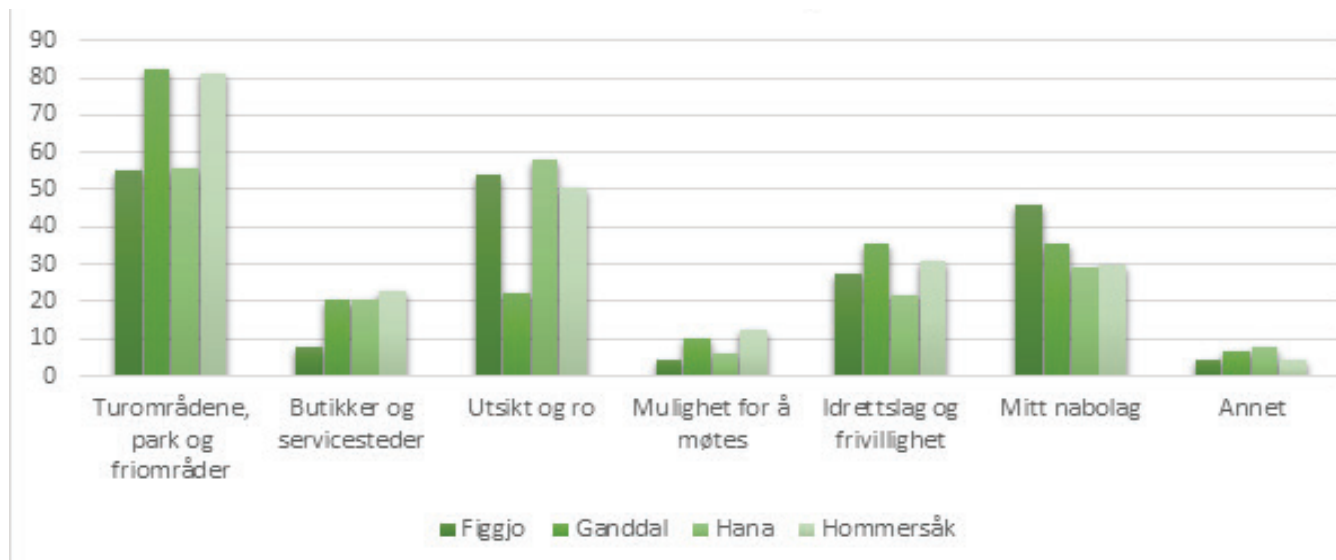

Hvilke funksjoner og tilbud ønsker du i din bydel?

Det beste med min bydel er..

Hvordan brukes innspillene videre?

Utviklingsstrategier i kommuneplanen

Medvirkningen brukes sammen med mulighetsstudier for lokalsentrene, fagnotat for transport og mobilitet og handelsanalysen som grunnlagsmateriale for nye utviklingsstrategier.

Det er laget generelle utviklingsstrategier og det er laget utviklingsstrategier for hvert lokalsenter. Strategiene viser hva kommunen vil og hva en vil legge til rette for i ulike deler av kommunen.

Utviklingsstrategiene legger fram i kommuneplanens samfunnsdel kapittel 2: Strategi for by- og stedsutvikling, og skal bidra til å nå målene for samfunnsutviklingen i Sandnes. Mål og strategier viser retningen for hvor kommunen skal utvikle seg de neste årene fra 2019-2035.

Utviklingsstrategier i kommuneplanen

Mål og strategier i samfunnsdelen legger føringer for kommuneplanens kart og bestemmelser.

Kart og bestemmelser er juridisk bindende, og endelig vedtak blir gjort i Sandnes bystyre høsten 2018.

Alle lokalsentrene har fått endret senteravgrensning, noe som fremgår av plankartet.

Senteravgrensningen er ofte endret som følge av innspill i medvirkningsverkstedene og den digitale brukerundersøkelsen. Her fremkom det at innbyggerne i stor grad opplevde stedets sentrum i samsvar med hva som har vært det historiske sentrum, og knyttet til kollektivknutepunkt og lokal handel. Endret senteravgrensning er også gjort med sikte på å styrke et kompakt og tydelig senterområde.

Det er videre utarbeidet generelle bestemmelser og bestemmelser for utvikling av hvert enkelt lokalsenter. Disse presenteres i eget bestemmelseshefte.

Takk

Samfunnsplan i Sandnes kommune takker bydelsutvalgene i Figgjo, Ganddal, Hana og Hommersåk for god støtte og for at vi fikk til medvirkningsverkstedene.

Det var også hjelpsomt at vi fikk spredt den nettbaserte undersøkelsen via nettverket til lederne i bydelsutvalgene.

